

บทคัดย่อ

ศึกษาอิทธิพลของการเสริมไขมันสำปะหลังแห้งต่อพฤติกรรมและการให้ผลผลิตของ กระบือปลัก ดำเนินการทดลองในช่วงเดือนมีนาคมถึงกันยายน 2551 ณ ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์ สัตว์สุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ โดยแบ่งการทดลองออกเป็น 3 ช่วง ช่วงละ 40 วัน กระบือปลักสาวอายุ 2 ปี จำนวน 18 ตัว ถูกแบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 3 ตัว โดยให้แต่ละกลุ่มมีน้ำหนักตัวเฉลี่ย ใกล้เคียงกัน สุ่มกระบือให้ได้รับทรีทเมนต์ ๓ ๓ ๒ กลุ่มดังนี้ ปล่อยกระบือแทะเล็ม 24 ชั่วโมง (DN) ปล่อยแทะเล็มเฉพาะเวลากลางวัน (D) และปล่อยแทะเล็มเฉพาะเวลากลางคืน (N) โดยแยกเลี้ยง ในแปลงย่อยขนาด 3 ไร่ กระบือที่ปล่อยแทะเล็มเฉพาะเวลากลางวันหรือกลางคืน เมื่อไม่ปล่อย แทะเล็ม จะถูกเลี้ยงไว้ในคอกพัก ซึ่งมีน้ำสะอาดให้ดื่มและแร่ธาตุก้อนให้เลียตลอดเวลา โดยในแต่ละ วันจะมีการเสริมไขมันสำปะหลังแห้งให้เฉลี่ยตัวละ 1 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักตัว กิจกรรมต่าง ๆ ของกระบือจะถูกบันทึก โดยใช้วิธีการสังเกตสัตว์แต่ละตัวโดยตรงทุก ๆ 5 นาที เป็นเวลา 3 วัน ในช่วงทดลอง

ผลจากการศึกษาพบว่ากระบือที่ปล่อยแทะเล็ม 24 ชั่วโมง ใช้เวลาในการแทะเล็มนานกว่า ($P < 0.05$) และมีจำนวนมื่อในการแทะเล็มมากกว่า ($P < 0.05$) แต่ใช้เวลาในการเคี้ยวเคี้ยวไม่ แตกต่างจากกระบือที่ปล่อยแทะเล็มเฉพาะกลางวันและกลางคืน กระบือที่ได้รับการเสริมไขมัน สำปะหลังแห้ง (D และ N) กินอาหารได้มากกว่า ($P < 0.05$) กระบือที่ปล่อยแทะเล็มตลอด 24 ชั่วโมง (DN) ในช่วงที่ 1 ของการทดลอง กระบือที่ได้รับการเสริมไขมันสำปะหลังแห้งสามารถรักษา น้ำหนักตัวให้คงที่ ในขณะที่กระบือที่ปล่อยแทะเล็ม 24 ชั่วโมงสูญเสียน้ำหนักตัวเฉลี่ย 0.13 กิโลกรัมต่อวัน ส่วนในช่วงที่ 2 และ 3 ของการทดลอง กระบือที่ได้รับการเสริมไขมันสำปะหลังแห้ง มีการเพิ่มน้ำหนักตัวมากกว่า ($P < 0.05$) กระบือที่ปล่อยแทะเล็มตลอด 24 ชั่วโมง โดยตลอดการ ทดลองทั้ง 3 ช่วงกระบือที่ได้รับการเสริมไขมันสำปะหลังแห้งมีกำไรสุทธิของการผลิตเฉลี่ยสูงกว่า กระบือที่ปล่อยแทะเล็มตลอด 24 ชั่วโมง การศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าการปล่อยกระบือแทะเล็ม เฉพาะเวลากลางวันหรือกลางคืนและมีการเสริมไขมันสำปะหลังแห้งในช่วงฤดูแล้ง นอกจากจะทำ ช่วยให้กระบือที่ปล่อยแทะเล็มมีผลผลิตเพิ่มขึ้นแล้ว ยังช่วยให้เกิดความเครียดจากความร้อนของ กระบือลดลงด้วย

คำสำคัญ : กระบือปลัก, พฤติกรรม, การเสริมอาหารหยาบ และไขมันสำปะหลังแห้ง